

Z CIZÍCH REVUÍ

a) *Revues jugoslávské.*

Ratnik.

Ročník XLV. (1929), duben—květen.

1. Výchozí základna pro útok pěchoty — plukovník dr. Pavel Pavlovič.

Je to odpověď na stejnojmenný článek plukovníka Jovanoviće, uveřejněný v červnovém-červencovém svazku r. 1928 „Ratniku“. Poukazuje se zde na nejasnosti a nejasná ustanovení, jakož i rozpory Cvičebního řádu pro pěchotu, II. díl s Polním řádem, týkající se místa výchozí základny pro útok pěchoty. (Recenze článku Ratnika z r. 1928 červen-červenec byla uveřejněna ve VR. roč. X. (1929), čís. 12, str. 988.

2. Německý závěr o válečných operacích v r. 1914.

Z německého zpracoval generál Vojin Maksimović.

Je to vlastně recenze statí „Rückblick“ německého díla knihy V. „Der Weltkrieg“, vydaného v r. 1929 voj. archivem německým (str. 565—587).

3. Boj z blízka.

Z německého zpracoval kpt. Branko H. Plhak. (V recensi je zahrnuto i pokračování článku ze svazku červnového 1929.)

Článek je zpracován podle německé studie o tomto tématu od pplk. Reichswehru Egona von Loebella.

Autor praví v úvodě, že často je zastáván názor, že dělostřelectvo bojuje

a pěchota jen obsazuje nepřátelské pozice, a že v poslední světové válce nedošlo skoro vůbec k boji muže proti muži. Ze studii velké části německé historie potvrzuje autor svůj opačný názor a konstatuje, že k boji muže proti muži došlo ve světové válce skoro ve všech větších těžkých bitvách, třeba ne bodákem, ale přece jen k boji muže proti muži různými prostředky. Omezuje se jen na boj na zemi, a to na koni, a na boj pěšáka v prvním bojovém sledu.

Uvádí různé prostředky používané v boji muže proti muži, jako kopí, šavli, bodák, ruční granát, nůž, revolver, pistoli osvětlovači, kameny a konečně i holé ruce.

Svůj zajímavý článek provází ukázkami z historie světové války a dělí je takto:

I. Boj pěchoty zblízka.

1. Zteč větších jednotek za noci,
2. boj pěchoty a pomocných zbraní menších jednotek zblízka,
3. činnost samostatných hlídek a jejich boj zblízka,
4. v obraně při nepřátelském útoku,
5. boj zblízka ve spojení s minovými pracemi.

II. Boj jezdecký zblízka.

1. Na západní frontě a
2. na východní frontě.

III. Dělostřelectvo v boji zblízka.

V resumé praví, že ačkoli se v své studii zabýval i jinými zbraněmi, zůstává nejdůležitějším boj pěchoty muže proti muži. Boj větších jezdeckých jednotek zblízka, jak zkušenost ze světové války učí, pro palebný účinek je nemožný a mohou jej prováděti jen menší jezdecké jednotky.

Končí slovy spisovatele Soldana z jeho díla „Člověk a budoucí válka“: „Ze zkušenosti získaných v světové válce vidíme, že pěšák nikdy nepřišel již k věci hotové — zralé, nýbrž vždy utrápami získával vrch nad nepřítelem.“

4. Sestava a taktické použití pěších nižších jednotek (italský předpis) a nové změny v italské armádě. Od anonyma N.

Článek je výtah z italských směrnic: „Composizione e procementi di Fanteria“. Novinky v italské armádě byly čerpany z německého časopisu „Deutsche Wehr“.

5. Reorganizace italské armády. Od anonyma M. St.

Autor rozbírá v krátkém článku vývoj fašistické italské armády, počínaje r. 1922, kdy Mussolini ovládl Itálii a systematicky reorganizoval italskou armádu, až do dnešní doby.

6. Francouzský maršál Foch — generál Dragoljub Todorčević. (V článku je zahrnuta recenze pokračování z červnového svazku 1930.)

Autor líčí v článku životopis, vojenskou mírovou a válečnou činnost maršála Focha; v některých místech velmi podrobně, uváděje historické události.

Ročník XLV. (1929), červen.

1. Noční operace v balkánské a světové válce a jejich význam v budoucí válce — plukovník Mil. Radenković. (V recenzi je obsažena též recenze pokračování článku ve svazku červencovém z r. 1929.)

Autor upozorňuje v úvodě na význam nočních operací před balkánskými válkami a před válkou světovou, který byl v té době čistě taktický. Strategický význam nočních operací byl nepatrný. Nebylo leteckého průzkumu a tak bylo možno veškeré pohyby v tajnosti prováděti i za dne. Noční operace se omezily na operace malých jednotek, které chtějice obsaditi důležitá místa vydaná silné nepřátelské palbě, nemohly tak za dne učiniti, když měl býti nepřítel překvapen.

Svou studii dělí takto:

A. Noční operace v rámci strategie:

I. Za balkánských válek 1912—1913.

V tomto období byl strategický význam nočních operací skoro též jako před těmito válkami, protože letectvo nebylo ještě tak vyvinuté a omezil se jen na význam taktický.

II. Za světové války, a to:

a) v období r. 1914—1915.

Toto období se vyznačovalo pohybnými operacemi a uvedením letectva jako prostředku pro průzkum.

Proto se význam nočních operací v rámci strategie stává větším.

Vypočítává použití nočních operací v rámci strategie, jako na př. při pronásledování, při operacích na řekách, v pevnostech a p., a dokládá to historickými příklady z tohoto období války.

b) V období od 1915—1918.

Toto období je obdobím posílení války. Během něho vzrůstá vývoj letectva a proto vzhledem k nebezpečí hrozícímu od nepřátelského letectva musily se veškeré pohyby i ve vlastním týlu prováděti za noci. Opět to dokládá historickými příklady z tohoto období války.

B. Noční operace v rámci taktiky.

Za uvedených válek bylo nočních operací před zdokonalením letecké zbraně používáno za dvojím účelem: dosíci překvapení a vyhnouti se účinku

neprátelské palby. Jejich význam vzrostl zdokonalením rychlopalných zbraní, jejich účinek za dne byl mocnější než za noci.

Nočních operací v rámci taktiky bylo z těchto válek používáno různě.

I. Za válek balkánských 1912—1913:

Uvádí různé historické příklady z těchto válek.

II. Za světové války:

a) v období od r. 1914—1915:

Období se vyznačovalo pohybnými operacemi. Vypočítává různé případy použití nočních operací v rámci taktiky, jako při úsilných pochodech, pochodech před střetným bojem a při akcích v střetném boji, při přípravě k útoku za dne, při provádění útoku na nepřítele, který se úporně brání, při provádění protiútoků, při pronásledování, při přechodu přes řeky, při přepadech na hranicích, v zákopovém boji. Dokládá pak vše historickými příklady z tohoto období války.

b) V období od r. 1915—1918.

Toto období je vyplněno čistě zákopovým bojem a velmi četnými taktickými nočními akcemi. Zásobování trup všemi potřebami se provádí za noci, pohyb v týlu jen v noci; skoro lze říci, že zákopový život počínal v noci a ve dne ztluhl.

Taktických nočních akcí bylo v této fázi války použito přecasto. — Uvádí pak historické příklady.

Další stati této studie je: noční operace v budoucí válce a to:

A. V rámci strategie.

Vzhledem k rozvoji letectví bude v budoucí válce snahou provádět veškeré strategické pohyby v noci; vše od přípravy až do provedení akce musí se konat za noci. Proto se strategický význam nočních operací radí na první místo. Naše strategie musí největší činnost rozvinouti v noci, přetvořit noc v den. Proto vyžaduje od jednotek největší činnost v noci; ve dne se jim dává za to odpočinek.

B. V rámci taktiky.

Dnes při tak velkém rozvoji letectva vymyká se použití nočních operací z úzkého rámce bojiště a rozšiřuje se na veškerou oblast taktické činnosti. Proto dnes taktický význam jejich vzrostl ještě více, zejména co se manévrů a pochodů týká.

Snaha překvapit a snaha paralyzovat mocný účinek rychlopalných a automatických zbraní zvětšují význam nočních útoků.

Všeobecný závěr o taktickém významu operací je:

1. Tajnost taktického manévru vyžaduje, aby se veškeré taktické pohyby prováděly v noci.

2. Překvapení a zmenšení ztrát vyžaduje pravidelného použití nočních operací při přechodu řek a častého použití nočních útoků.

V další stati uvádí autor taktické použití nočních operací při různých operacích a fázích boje, jako při pohybech daleko od nepřítele, při pochodech blíže nepříteli, při přibližovacím pochodu, při útoku na slabě opevněnou posici, při střetném boji, při útoku na silně opevněnou posici, v obraně, při pronásledování, při odpoutání od nepřítele, při ústupovém pochodu, při bojném pochodu, při přechodu přes řeky. Resumé pak zní: noční akce v rámci taktiky budou v budoucí válce velmi časté a skoro pravidelné.

Autor končí pak upozorněním, jak nutný je dnes důkladný výcvik v provádění operací v noci a návod, jak se tento výcvik má provádět.

2. Dělostřelecká příprava za světové války v l. 1914—1918, od podplukovníka francouzské armády Aubleta. Přeložil major Živojin S. Jevremović.

Na počátku světové války panovalo přesvědčení, že dělostřelecké přípravy není potřeby; právě takové bylo domněnání o těžkém dělostřelectvu, že nenajde žádného použití, protože prý posice pro ně nemohou být dostatečně opevněny, pěchota pak že je dostatečně podporována polním dělostřelectvem. Ale po prvních operacích r. 1914 již se tento názor změnil, počíná převládat mínění, že dělostřelecké přípravy je potřeby; požaduje se od ní ničení všech nepřátelských obranných prostředků. Tento princip se uchoval přes r. 1915 až 1917 a od dělostřelectva se požadovala silná a mohutná příprava útoku; doba trvání takové přípravy pohybovala se od 3 dní až do 3 neděl. Důsledek toho byl, že žádný útok nezůstal utajen a nedosáhlo se překvapení. Teprve na podzim v r. 1917 byla učiněna změna a v r. 1918 snížena příprava na několik hodin.

Následují případy z historie světové války, kde všude bylo použito dělostřelecké přípravy a s jakým výsledkem.

Pak rozbírá autor použití přípravy na základě francouzského předpisu po válce, a to tehdy, když má dělostřelectvo nejvýhodnější podmínky pro přípravu útoku, totiž při útoku na opevněnou posici, kde dělostřelectvo disponuje veškerými potřebnými zprávami o nepříteli, potřebným materiálem všech druhů a hlavně střelivem. Pak rozbírá přípravu při pohybné válce, kdy předem uvedené podmínky nejsou tak příznivé.

V závěru praví, že účelem dělostřelecké přípravy je buď ničení nebo neutralisovati.

Ničení: cílem je člověk; jej jest nutno především učiniti nezpůsobitelným k boji tím, že ničíme jeho palebné zbraň, překážky, komunikace atd.

Neutralisace: dělostřeleckým účinkem zmírniti nebo úplně vyloučiti akci nepřítele tím, že snižujeme jeho bojovou schopnost a nutíme jej, aby se kryl.

Článek je zejména pro dělostřelce velmi zajímavý.

3. O všeobecných vlastnostech kyslíčniku uhelnatého, příznaky otravy kyslíčným uhelnatým, pathologická anatomie a léčení. Od mjr. dr. Mil. Raduloviče.

Autor nejprve uvádí, co to kyslíčnik uhelnatý je, a jeho otravné účinky. Jakým způsobem může nastati otrava v boji, na př. při střelbě v zavřeném prostoru, při výbuchu traskavých granátů přímo v zákopu nebo blízko něho a pod., čímž se hromadí tento otravný plyn na poměrně malý a celkem omezený prostor.

Pak přechází na příznaky otravy, pathologickou anatomii mrtvol otrávených kyslíčným uhelnatým, a jaký účinek má tento plyn na lidský organismus vůbec.

Konečně líčí způsob léčení otravy kyslíčným uhelnatým.

4. Křižník Emden. Od korvetního poručíka Branko K. Milinoviče.

(V recenzi je zahrnuto též ukončení článku v červencovém čísle z r. 1929.)

Autor líčí v tomto článku operace německého křižníku Emden za světové války.

5. Kritika vydaných nových předpisů o účetnictví. Od plukovníka R. Auera.

Autor rozbírá v krátké kritice věcně nově vydané vojenské předpisy o účetnictví jugoslávské armády.

6. Epochální rozvoj bezdrátové telegrafie a telefonie před světovou válkou do r. 1919 — od brig. generála Nikoly J. Arandjeloviče.

Autor líčí rozvoj bezdrátové telegrafie před válkou světovou a praví, že jako letectvo, tak i toto odvětví svým ohromným rozvojem stalo se novým a speciálním činitelem v strategii a taktice; proto uznává za potřebné, aby širší kruhy obeznámil s rozvojem tohoto technického odvětví.

7. Novoty ve střelbě z tanků — od anonyma Dj.

V článku se líčí různé pokusy ve střelbě z tanků ve střelecké škole anglické v r. 1927, jako na př.: střelba z kulometu na vzdálenost 1500 m, střelba za jízdy z 47 cm děla na pohyblivé cíle a jejich výsledky.

V další stati líčí účinek dělové palby a těžkých zbraní pěchoty proti tankům.

(Článek je zpracován podle článku stejného znění v Militär-Wochenblatt.)

Mjr. Valerius Komárek.

b) Revues belgické.

Bulletin belge.

Ročník XI. (1930), květen—září.

Les opération de l'Armée belge (květen—září).

Boje u Hautem-Sainte-Marguerite a u Grimde na počátku války (18. srpna 1914).

Chronique de l'Infanterie (květen—září) D. I. S.

Autor pokračuje v srovnávací studii o způsobu použití těžkých kulometů v různých armádách za útoku. V květnovém čísle mluví o způsobu, užíváném ve Francii, v červnovém o doktríně anglické.

Ve Francii — jako všude — se těžkých kulometů používá k podpoře postupu pěchoty buď nepřímou nebo přímou palbou. Přímá palba je výjimkou. Přímou palbu lze uplatniti buď mezerami nebo přestřelováním vlast-

ních jednotek. Prostřelování mezerami není příliš v oblibě. Přestřelování vlastních vždy, když to dovoluje terén (odkrytý a zvlhčený). Nevyhýbají se přidělování kulometů jednotkám prvního sledu — ač je to zjev řídký a platí zásada, že je to hlavně velitel praporu, který řídí palbu svých těžkých kulometů.

V Anglii nemusí býti kulometné roty součástí praporu. Často kulometné roty — a hlavně praporů zálohy — bývají soustředovány k dispozici velitele brigády,*) který má v svém štábu důstojníka-kulometníka a který je osadí podle vývoje situace k podpoře jednotek, jež mají nejtěžší úkoly. Učelnují se do hloubky, aby mohly:

a) podporovati postup prvního sledu; tyto kulomety jmenují „předsunutými“ (jsou jen výjimečně dány k dispozici velitelům rot prvního sledu),

*) Anglická brigáda se rovná asi našemu pěšimu pluku.

b) chrániti boky, prostřelovati mezerami, zastavovati protiútoky a udržovati dobytý terén; — to jsou kulometry posilové,

c) tvořiti palebnou zálohu — kulometry v záloze.

Proporcionální přidělení jmenovaným skupinám závisí na okolnostech (úloha, zprávy, terén, množství děl přímé podpory, atd.). V zásadě bývá vpřed posunutých kulometů co nejméně, vyjímajíc útok na omezený cíl a střetný boj v pokrytém terénu.

Téměř nikdy kulometná rota, která zůstane v praporu, netvoří všechny tři sledy. Vpřed posunutým a posilovým kulometům obvykle velí velitel kulometné roty, kulometům ponechaným v záloze důstojník-kulometník, určený velitelem, který si tuto zálohu ponechal.

Je dbáno úzké spolupráce kulometných částí s pěšími jednotkami; proto musí býti kulometník dokonale obeznán s úmysly velitelství, musí znát situaci a upotřebení ostatních zbraní. Přes to málokdy bývá vytvořena podřízenost kulometníků velitelům pěších částí.

Důstojník-kulometník dává svým podřízeným jen úkoly a ne rozkazy k palbě, aby nebránil iniciativě a aby mohli lépe přispěti k zdolání místních a nepředvídaných odporů.

Palby bývá použito také za přípravy.

Přemísťování se děje na rozkaz důstojníka-kulometníka, ale tak, aby podpora postupu pěchoty byla nepřetržitě zajištěna. Někdy bývají vpřed posunuté kulometry překročeny posilovými a pak přejímají tyto kulometry úlohu prvních. Doporučuje se vystřídati unavené kulometné části kulometry v záloze.

Přímá palba je pokládána za nejúčinnější a nejvíce se jí používá. Kulometry, které nemohou přímo střílet, mají nepřímou palbou doplniti palebnou clonu děl a doprovodných zbraní.

Nejvíce charakterisuje způsob použití těžkých kulometů v anglické armádě dosti značná samostatnost kulometných částí. Podle mého soudu je to jistá nevýhoda, neboť není možno dosáhnouti naprostého souladu mezi pohybem a palbou.

V červencovém čísle — jako doplněk k taktickému použití kulometů — zmiňuje se autor o článku jednoho z nejlepších německých odborníků, plukovníka Schoberta, uveřejněném v „Mil. Wochenblatt“ 11. září 1929, v němž srovnává výhody a nevýhody přímé a nepřímé palby těžkých kulometů; pisatel uzavírá — v souhlase se jmenovaným německým autorem, — že oba

způsoby mají stejnou cenu a že závisí jen na okolnostech, kdy se použije jednoho nebo druhého.

V téžže čísle je zmínka o protiútku, o rozhraních mezi úseky a o ochraně proti plynu.

Poznamenává, že se poznatky armád italské i německé shodují se zkušenostmi belgické armády, že protiútoky bývají velkými spotřebiteli počtů. Další shodu vidí v tom, že dělají rozdíly mezi protiútkem okamžitým a připraveným (jako u nás). Protiútok okamžitý má býti veden do boku nepříteli; v Itálii však panuje názor, že často nebude čas na vyhledávání směru protiútku, a že nejdůležitější je rychlost a prudkost nárazu. Připravený protiútok nemá býti přenáhlený a má býti metodický.

Rozhraní mezi jednotkami je velmi citlivé místo, zvláště za obrany, kdy útočník může je snadno vyzpozorovati a pak proti němu podniknouti větší útočnou akci. Této nevýhodě se může čeliti jednak uspořádáním palby (spojení palbou — palebný plán nadřízeného velitele), jednak styčnými oddíly. Německý major Regele v „M. Wochenblattu“ z 18. 6. 1929 říká jim „Nahtreserve“, kterou automaticky vysílá pravá jednotka; umísťuje se za předními hranicemi hlavní posice a často mimo rozhraní, aby mohla útočníka napadnouti do boku. Přes to, že je podřízena přímému veliteli, má zasáhnouti, je-li potřeba, iniciativně. Tyto oddíly mají míti svou zpravodajskou službu a vysílají spojky k oběma sousedům a veliteli pluku (případ spojení mezi prapory prvního sledu v rámci pěšího pluku).

Obrana proti plynům nezáleží jen v tom, že každého vojína opatříme maskou a naučíme ho s ní zacházeti, nýbrž je nutno ho naučiti tomu, aby si zvykl v ní se pohybovati a bojovati. V tabulce, kterou připojuje, shrnuje výsledky zkoušky konané ve Francii a uvádí návrh programu čtyřměsíčního výcviku v nošení masky.

V čísle srpnovém a zářijovém pokazuje se na vzrůst mechanisace a motorisace v armádách a uvažuje — s odkazem na některá cizí díla (americká, německá, švýcarská) — o výhodách nevýhodách přílišné mechanisace a uvádí myšlenky a směry, jimiž se postup mechanisace a motorisace některých armád ubírá. (O tomto tématě bylo psáno již ve VR. dříve.)

Une journée de défensive (květen) — plk. gšt. Janssens.

Dokončení překladu německého článku, uveřejněného v „Kriegskunst in Wort und Bild“.

Avec la Garde prussienne sur la Sambre en août 1914

(květen a červen) — pplk. gšt. Van Egroo.

Kritické vyličení bojů pruské gardy na řece Sambre v srpnu 1914.

Le siège de la Citadelle d'Anvers en 1832 (květen až září) — mjr. Delvaux.

Pokračování v historii obležení citadely antverpské v r. 1832.

Les aspects militaires de la Révolution de 1830 (květen až září). Kpt. gšt. Wanty.

Vojenský vzhled revoluce 1830 — pokračování.

L'organisation et le fonctionnement du Service de Santé Militaire (květen). Mjr. lékař Leman.

Autorem navazuje na předchozí historické studie také uveřejněné v tomto časopise (leden, únor, březen 1929) a uvažuje o organizaci a činnosti zdravotnické služby v belgické armádě. Řeší otázku jejího účelu, úkolů a prostředků jak personálních, tak materiálních.

Práce je inspirována studiemi lékařů francouzské armády plukovníků Spire a Jeandidiera.

L'aviation de chasse et son avenir (červen). Mjr. letec R. Desmet.

Pisatel článku po srovnání výhod a nevýhod jednoplošníků, dvouplošníků a viceplošníků, dochází k závěru, že by se mělo přemýšlet o nové organizaci stíhacího letectva a že by se měly svěřovat některé úlohy dvouplošníkům nebo viceplošníkům, které mají větší obrannou schopnost než jednoplošník, který je vlastně jen strojem útočným.

Les Opérations de nuit (červenec). Plk. gšt. Denayer.

Válka 1914—18 ukázala nejen důležitost, ale i obtížnost nočních podniků. Únava, nervosita, snadnost překvapení jsou jejich hlavní charakteristiky. Váruje prováděti je bez předchozí přípravy. Zachováti chladnokrevnost a býti při provádění obezřetným je největším požadavkem bojovníka. Důkladný výcvik v míru je naprosto nutný. Své vývody opírá o historické příklady z války, o výňatky z děl některých vojevůdců poslední války a citáty z předpisů. Svou studii — celkem povšechnou — uzavírá několika zásadami, jimiž se má řídit příprava a provádění nočních bojů.

Technické revue (červencové číslo).

Pěchota: Lehký kulomet 15 až 27. (Postupná zlepšení starého vz. 15.)

Dělostřelctvo: 1. Střelivo, jehož se má používat k střelbě proti tan-

kům z děla 75 T. R. (Řeší se otázka, zda má býti používáno náplně normální či redukované.)

2. Kritická analýza metody palby s jednostranným pozorováním. (Práce profesora balistiky J. N. Biengena.)

Zdravotnictvo: Výťah z hlášení lékaře generálmajora Demoldera o revisi ženevské úmluvy z července 1929. (Pokračování článku, uveřejněného v dubnu t. r. v BBSM.)

Un bataillon d'infanterie à l'avant-garde (srpen). Mjr. gšt. Bouha.

Aplikační cvičení praporu pěchoty v předvoji.

La dispersion dans le tir antiaérien des Mi. (Srpen.)

Překlad anglické studie o rozptylu při střelbě těžkými kulomety proti letadlům, který je daleko větší než při střelbě na pozemní cíle. Několik vyobrazení a tabulek.

L'aérostation de protection (září). Škpt. Hupelier.

Povšechná informativní studie o balonové síti jako ochraně proti nepřátelskému letectvu, hlavně proti nočnímu bombardování. Může býti umístěna nejvýše do 2.000 m. Ve Francii bylo použito jakési „nástavné“ síť (balony upevněné na základní síti), čímž se dosáhlo výšky až 3.500 m.

L'appareil de visée „Boyd-Greene“ pour le tir antiaérien des mitrailleuses (září).

Překlad anglické studie o mířicím přístroji „Boyd-Greene“ pro střelbu těžkých kulometů proti letadlům.

Abý mohl takový přístroj dobře sloužiti svému účelu, musí ho býti možno rychle použiti, musí býti uzpůsoben k střelbě na nízko létající letouny, nesmí vaditi při střelbě na normální cíle, t. j. na cíle pozemní, nesmí mu vaditi kouř, který se při střelbě vyvinuje, musí býti možno snadno a rychle jej řiditi, aby se mohly s ním sledovati cíle, pohybující se velikou rychlostí. Musí býti jednoduchý, aby s ním dovedl zacházeti voják prostřední inteligence, musí dovoliti nepřetržitou a přesnou palbu a musí býti tak zhotoven, aby vliv rozčilení boje, změny směru letu byl co nejmenší. Těmto požadavkům vyhovoval částečně přístroj užívaný v Německu, jemuž však chyběla přesnost. Tato vada byla odstraněna přístrojem „Boyd-Greene“ (mjr. Boyd a por. Greene), který byl zhotoven po tříleté práci v Americe. Zásady, jimiž se zhotovení řídilo, byly odvozovány od způsobu leteckého náletu na pěchotu. Pak popis přístroje a způsobu jeho použití (dvoji).

Major gšt. J. Fetka.

c) *Revues italské.*

Esercito e nazione.

Ročník IV. (1929).

Číslo 11. — Listopad.

U. Fischetti: Francouzské letectvo. Dnešní letectvo všech armád má již na 14.000 letounů. Francie kráčí v čele, v r. 1928 utvořila ministerstvo letectví, jež uskutečňuje postupně program určený zákony z r. 1924 a pozdějšími. Letectvo má mít 208 letek pro pozemní armádu a 50 letek námořnictva — celkem asi 2500 letounů. Dnes má Francie 149 letek s 1900 letouny v činnosti, z toho ve Francii 113 letek, v sev. Africe a Syrii 30 letek, v koloniích 3 letky a na mateřské lodi „Béam“ 3 letky. Obchodní letectvo má 15 dopravních linií dlouhých asi 20.000 km. Říše má přes 310 letišť, z toho 160 v Evropě. Letecký průmysl zmohutněl během války, kdy bylo vyrobeno v r. 1914 540 letounů, 1915 — 4500, 1916 — 7500, 1917 — 14.900 a v r. 1918 23.700 letounů. Dnes je ve Francii 40 továren na draky a 10 na letecké motory.

G. B. Foschini: Násilné vysazení vojsk z lodí. Uváděje některé význačné operace násilného vysazení vojsk z lodí, soudí autor, že k zdařku operace je nutná námořní a letecká převaha, překvapení, jednotnost velení námořních a pozemních sil a dobře organizovaná zpravodajská služba, jež dovolí volbu okamžiku k vysazení vojsk z lodí tak, aby vojska byla hotova k obraně dříve, než se projeví reakce nepřítele. Dále studuje technické provádění operace a její podrobnosti.

Z taktiky zbraní přináší časopis článek L. Grosso o organizaci a užití pojtek a námět A. Naldi zabývající se činností předvojového praporu za přibližování a za předvídané zastávky.

Stať L. Fea pojednává o podmínkách námořního zbrojení, zejména o jeho politických příčinách. R. Micalletti popisuje vznik myšlenky Suezského průplavu a jeho stavbu.

F. Ferri podává zprávu o průběhu vědeckého sjezdu ve Florencii 25. září t. r., při němž bylo promluveno na 7 vojenských a 4 všeobecná témata, těsně související s obranou státu.

Číslo 12. — Prosinec.

Arm. gen. C. Porro: Problém obrany státu.

Přednáška předsedy vojenské sekce na kongresu vědy ve Florencii v září

1929 upozorňuje veřejnost na některé otázky, jež pro nedostatek pochopení dřívějších vlád zavinily nedostatečnou přípravu Itálie k válce v r. 1915. Pomalý postup opevňovacích prací v „bráně do Itálie“, t. j. na hranicích sočských, donutil velení udržovati dvě armády v tomto prostoru a k ofensivní činnosti, jež byla však v boku stále ohrožována výběžkem Tyrol a nedovedla zameziti pohromě na podzim 1917. Valnou část odpovědnosti mělo i nedostatečné vybudování komunikací v severní Itálii a nedbání vojenských požadavků při jejich stavbě. Železniční trati, síť silniční a stav vodních cest nemohly uspokojiti potřeby rychlých přesunů, jichž vyžadovalo vedení operací.

Fašistická vláda není odkázána na veřejné mínění a řeší plánovitě všechny otázky obrany státu. Moderní vědecky vedená válka však vyžaduje spolupráce všech mužů vědy.

Přednášku uzavírá autor poukazem na význačná díla bohaté italské vojenské literatury a slovy Mussoliniho: „Mír vlasti je nejbezpečnějším ve stínu našich mečů“.

E. Servadio: „Úklady knihy“.

Autor reaguje na nadšené přijetí knihy Remarqueovy „Im Westen nichts neues“, jež třeba literárně cená, znamená pro národ nebezpečí mravního úpadku. Remarque si vybral za hrdinu typ mezi vojáky nejméně častý — člověka bez ideálu, bez vyššího rozhledu, krátkozrakého při posuzování dobra celku — vojáka — stroj bez oduševnělé statečnosti. Kniha musí být potírána, poněvadž zbavuje jednotlivce i národ jeho sebevědomého „já“ a infikuje mu mentalitu, jež je zárodkem porážky a zničení.

G. Chirico: Zajištění zásobování vojsk proti náletům letectva.

Hromadné užití letectva v budoucí válce nutí k opatřením pro nerušený zásobovací chod za mobilisace a války. Prvními cíli letectva budou hospodářská a vojenská střediska státu. Je tedy nutno buď již v míru zřídit v nástupovém prostoru sklady, jež zabezpečí nástup a první operace, nebo rozmístiti zápolní skladiště do hloubky a šířky, čímž bude možno široce využiti železniční sítě a zamezi se přetížení některých tratí. Pozornost a cíle nepřítele budou rozptýleny. Operující armáda pečuje o maskování a protiletadlovou obranu všech orgánů služeb. Bude nutno utvořiti větší počet malých skladů, z nichž každý musí

býti s to dodávati po kratší čas armáde všechny druhy potřeb. Budou rozloženy na větší prostor (na př. polní pekárna na 7000 m²); divise potřebuje na př. 3 odradů proviantních zásobovacích středisk, jež se budou střídati ve výdeji. Tím se zamezí pravidelné zvýšení cirkulace vozidel na téměř místě a ztíží orientace protivníkovy letectva. I denní dobu odběru třeba často měniti. Podobné požadavky třeba klásti při zřizování skladů a ústavů armády a skladů ústředních.

Z taktiky zbrani přináší časopis námět pro prapor v přibližování, popis spojovacích os a poučení o telefonních sítích u divise (armády), konečně návod k sestavování operačních rozkazů pro dělostřelecké jednotky v rámci pěší divise.

Vzpomínky na světovou válku přináší článek E. Cotronei o zápasu

Belgie „Národ a král“, G. Sarfatti o činnosti anglických vojsk v Itálii a A. Tosti, jež líčí katastrofu rakousko-uherské armády a přináší snímky jejích vyznamenání a vojenských a upomínkových odznaků.

C. Cesari podává zeměpisný přehled a historický vývoj francouzské Syrie.

G. Chialvo informuje o ústavu pro mezinárodní intelektuální spolupráci.

V různých zprávách je věnována vzpomínka konstruktéru německého 42 cm děla a prý i proslulé „tlusté Berty“ ing. dr. F. Kansenbergerovi z Kruppových závodů, jež zemřel 23. dubna 1916 v Mnichově. Zároveň jsou tu uváděny různé dohady o „Bertě“.

Škpt. gšt. Fr. Bürger.

d) Revues německé.

Artilleristische Rundschau.

Ročník VI. (1930/1931), sešit 1.

1. Motorisace dělostřelectva. Nynějšší stav. Plk. m. sl. Blümmer.

Článek podává krátký, zdařilý přehled motorisace ve Francii, Anglii, Americe, Itálii, Československu, Polsku a v Rusku, který dokazuje, že všechny tyto státy vesměs jen pomalu pokračují v zavádění motorisace; všeobecně se zásadně motorisuje jen dělostřelectvo proti letadlům a pak dělostřelectvo zálohy, kdežto v divisním dělostřelectvu je provádění motorisace ojedinelé. Jsou to vlastně přirozené zjevy: 1. stará tradice, 2. nejistota do budoucnosti, 3. velký náklad při přeměně, 4. rychlé pokroky techniky a s tím spojené nebezpečí, že veškerá taková opatření brzy zastarají.

Vedle toho se však provádějí ve všech státech pokusy s motorisací u všech ostatních zbraní.

2. Těžké obrněné vlaky. Pplk. let. děl. Platon Vendt.

Článek je krátkým úryvkem o moderních lehkých a těžkých obrněných vlacích a o jejich kapacitě. Zatlačování železnice automobilovou dopravou bude se asi velmi poznenáhlu projevovati. Obrněné vlaky podrží jak pro vnitřní, tak i vnější boje ještě dlouho svůj význam pro speciální úkoly.

3. O eliminování zvláštních povětrnostních vlivů a o stupňování. Kpt. Wagner.

Pojednává o různých bojových situacích a o jejich vlivu na provedení střeleckých výpočtů bez logaritmického pravítka nebo s ním. Zdůrazňuje velmi dobře výhody logaritmického pravítka.

4. Nezbytný pomocný prostředek pro moderní dělostřelectvo. Mjr. m. sl. Kaiser.

Článek zdůrazňuje veškeré důvody, které v budoucnu učiní střelbu podle plánu pravidlem nutnou, a dokazuje, že přípravy k tomu musí býti provedeny strojem. A k tomu se velmi dobře hodí jednoduchý stroj pro celou baterii. Tímto strojem je t. zv. „pravítko pro střelbu (Schießlineal)“ inž. dr. Pamcke, poté je popisuje a hodnotí jeho vlastnosti. — Je to vlastně doplněk článku předcházejícího, viz čís. 3.

5. Z válečné veterinářské zprávy německé armády z r. 1914—1918. Mjr. m. sl. P. Buhle.

Autor, zastánce koně, podává v článku názorný přehled o těžkostech při ošetřování koně za války a o úspěšných pracích veterinářských důstojníků za obtížných okolností s nedostatečně vybavenou pravomocí. Podává dobrý přehled statistický o onemocněních, úmrtích, léčeních atd., a o nesmírných těžkostech při stravování zvířat. Chladnokrevní koně se osvědčili ve všech krajích.

6. O zjišťování dráhy letu pohyblivých cílů v prostoru. René Leonhardt.

Líčí těžkosti při zjišťování vzdušných cílů v prostoru a jejich zdolávání. Pojednává pak o kinotheodolitech, uvádí jejich přesný popis s vyobrazením,

a jejich předností, jež jsou z vyobrazení zřejmé. Vyřazuje chyby pozorovatele a skýtá možnost bezpečného zjištění zdrojů chyb při střelbě, a to je značný pokrok.

7. Logaritmické tabulky Reichswehru. Kpt. m. sl. Löhnert.

Popis zkrácených logaritmických tabulek.

8. Změna dráhy letu vlivem otáčení zeměkoule. Dr. L. Häner.

Matematicky-vědecké propočítání této otázky, která se při střelbě na velké vzdálenosti a vzrůstající výškou letu střely stává velmi důležitou. Srovnání těchto výpočtů s výpočty Eberhardovými.

9. Ještě jednou o zastírání zvuku — od Blümmera s dodatkem od rakouského generála v. v. Kerchnawe.

Vysvětlení různých pomocných prostředků pro přímé a nepřímé zastírání zvuku, jako tlumičů zvuku, brzd u ústí hlavně a p. a jejich ocenění. Bezvadný není dosud žádný prostředek. K tomu je připojen dodatek od gen. v. v. Kerchnawe, který zaujímá stanovisko, že tlumení zvuku má ohromnou cenu, protože zkracuje dálku, na kterou lze zvuk zaznamenat.

Mjr. V. Komárek.

Sešit 2.

1. Obrana proti tankům. Plk. m. sl. Adolf Fischer.

Historické vyličení vzniku tanků a obrany proti nim; při obraně proti tankům se obzvláště zdůrazňuje, že pěšák musí mít při rozhodování o konstrukci zbraně proti tankům, o jejím složení a způsobu použití poslední slovo. Autor požaduje, aby především bylo vyzkoušeno přizpůsobení pěchotních zbraní samých obraně proti tankům, a teprve když by to nebylo možné, zkonstruovati zvláštní zbraň, která by svým dobrým účinkem vyhovovala veškerým požadavkům pěchoy. S tímto názorem lze souhlasiti.

2. Dělostřelectvo a technika. Mjr. m. sl. H. Kremler.

V článku se odůvodňuje požadavek, že každý dělostřelec má a musí být technikem, což vyplývá z potřeby přesných měřických prací a z jejich obtíží. Autor tvrdí, že se francouzskému a také dělostřelectvu cizích států dostalo výhradně technické výchovy. Tím se však šlo příliš daleko; jistě však klade cizina (se stanoviska Němců, pozn. recensentova) velkou váhu na vědecké vzdělání svých dělostřeleckých důstojníků, což v Německu naráží dosud na

jistý odpor. Při veškeré hodnotě techniky je taktický výcvik dělostřelce jistě nejdůležitější; musí však jít obojí ruku v ruce. Naopak vyměřování samo nevyžaduje technické znalosti. Čím více se rodí strojů, které mají nahraditi duševní práci, tím více je potřebí technického porozumění k obsluze strojů a především k odklizení poruch. Autor se přimlouvá za samostatnost baterie po stránce technicko-vyměřovací; to bude asi sotva možné, vzpomeneme-li si jen na poslední léta světové posílní války.

3. Americké manévry v Panamském průplavě r. 1929.

Velmi zajímavé vyličení amerických pokusů, přezkoušení loďstvem obranná zařízení průplavu při oboustranném početném zasazení mateřských lodí pro letouny a letounů různého druhu. Dokázalo se, že nenadálý útok při zasazení silného letectva je možný a má vyhlídku na úspěch. Proto se uvažuje o stavbě druhého kanálu v pásmu ústí řeky Niagaraguy. Pokročilá moderní účinnost baterií proti letounům nebyla ovšem ještě brána v úvahu.

4. Základy pro výcvik ruského dělostřelectva. Z ruského přeložil ndp. Freytag.

Je to překlad článku uveřejněného v ruském vojenském časopise „Krasnaja Svezda“ o nových směrnících výcviku ruského dělostřelectva z r. 1930, které jsou proti směrnícím vydaným v r. 1928 značně zkráceny.

5. Letecké snímky v malém měřítku. Pplk. m. sl. S. Boelcke.

Jasně a všeobecně srozumitelné vyličení s oceněním výhod panoramatické komory pro malá měřítka. Zdokonalení přístrojů a metod připouští dnes již velkou přesnost za značného snížení času a nákladu. Autor doporučuje tento postup vřele pro vojenské účely; návrh je tím pozoruhodnější, že vychází od význačného znalce, kterým byl autor v tomto oboru; jeho předčasná smrt se proto pociťuje tím citelněji.

6. Nové šestipalcové Vickersovo dělo „L 45“. Mjr. dr. techn. Heigl.

Krátký popis tohoto zajímavého děla, které kolem svého čepu má možnost stranového zamíření v obvodu celého kruhu — 360°. Je to dělo s dostřelem asi 22,5 km, váží 15 t, takže se musí dopravovati ve 3 jednotkách. Nebylo lze zjistiti, jakým způsobem je umožněna příčná střelba, protože podrobnosti chybějí. Celková váha — 15 t i s čepem — upoutávají toto dělo více méně na určité pevné místo.

7. Počet koní v Německu 2. prosince 1929. Sestavila redakce podle hospodářské úřední statistiky.

Velmi cenná statistika s vylíčením následků, z kterých vyplývá, že se do-rost od r. 1925 zmenšil o polovinu, při tom je ještě velká otázka, zda se dá dosíci aspoň stabilisace. V tom, že se tím spotřebuje méně krmiva a může býti proto pěstováno více požívatín pro lidi, je zase výhodou.

8. Ještě o změně dráhy letu vlivem otáčení země. O. Eberhard.

Je to replika na článek uveřejněný pod tímž názvem v minulém čísle od dra Hänerta.

Mjr. Val. Komárek.

LITERÁRNÍ PŘEHLED

A. Spisy české.

Průvodce po českosloven-ské republice, část I. Země česká a moravskoslezská (str. 870), část II. Země slovenská a podkarpatoruská (str. 472), vydalo naklad. družstvo Orbis za účasti řady spolupracovníků pod vrch- ní redakcí Boh. Láznovského.

Je to již druhé vydání průvodce to- hoto v době poměrně krátké, neboť první vydání z r. 1926 bylo již dávno rozebráno. Nové vydání je důkladně přepracováno a doplněno takovým způ- sobem, že bylo nutno, měl-li průvodce zachovati svůj příruční formát, rozdě- lití celou látku ve dva svazky. Nás vo- jáky tato kniha zajímá krom celkového obsahu, popisujícího naši republiku (a uspořádaného v hlavním podle že- lezničních tratí), ještě mimořádně tím, že v celkovém přehledu, připojeném na konci druhé části, pojednává o ma- pách, znázorňování terénu, orientaci podle mapy, podává stručnou a výstiž- nou charakteristiku jednotlivých země-

pisných oblastí naší republiky, upozor- ňuje na velké průběžné značené turi- stické cesty, jež jinak snadno jako ce- lek uniknou pozornosti, na výhlídkové body, a konečně tím, že celou jednu stať věnuje válečné minulosti území naší republiky (část II. str. 432—435). Tuto část knihy třeba zvláště zdůraz- nit, tím spíše, že průvodce mimo to v podrobném popisu jednotlivých vý- značných míst se dotýká mezi jinými údaji také jejich vojenského významu v historii, dokonce líčí i průběh někte- rých důležitých bojů (Bílá Hora, Hra- dec Král., Chlumec, Lipany, Lučenec, Slavkov, a j.). Nalézáme zde tedy vlast- ně první, byť velmi stručné, souborné upozornění na význam našeho území v historii válečnictví, z něhož možno souditi, věříme-li ve Villateův vojen- sko-geografický determinismus urči- tých území, iak dalece je naše republi- ka předurčena býti válčištěm srážejí- cích se různých světových zájmů i pro budoucí časy. Čk.

B. Spisy cizojazyčné.

a) Francouzské.

„Ce tizilo Focha a co dráždilo
Clemenceaua.“

(Dokončení.)

Clemenceau chce svou knihou za- bránit, aby se mlčení nestalo potvrze- ním. Zná prý „nestoudnost“ vojenských historek, jimiž si voják ulevuje v závě- tčí. Foch prý na něho vyhrabává staré klepy. Hned z první stránky cítíme, že máme co činiti s rozčileným mu- žem, u kterého se chronicky stří- dají: jizlivé pohrdání s gestem tklivé velkomyslnosti. Nepřítel udělal je s Fo- chem přáteli: „Fochi, je tu dosud!“. Mrzí ho, že maršál nechal mluvit za sebe člověka, který neví nic z toho, co oni prožili za války. „Fochi, máte k do- bru Marnu, Yseru, Doullens, odpustil

jsem vám zjevnou neposlušnost, za- chránil jsem vás před parlamentem za Chemin des Dames!“... Na štěstí ta Fochova neposlušnost nebyla státu ke škodě a Chemin des Dames? Foch říká, že nemohl rozčileným politikům vykládat o svých operačních plánech a o zamýšleném protiúderu. Clemen- ceau však zachránil Focha, poněvadž neměl zaň náhradu, ne z lásky.

Foch byl prý pro neúspěch na Sommě na několik měsíců odstaven, ten Foch, který měl za sebou Marnu a Yseru, to nebyla maličkost! Ale vydržel to bez hlesu. Francouzští „Spojenci-odpojen- ci“ po vítězství přišli prý k hotovému a Anglie podle starých zásad začala kontinentální politiku nesvářů a Ame- rika znamenitě válkou obohacená